

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE
WOJEWODY LUBUSKIEGO
NR NK-I.4131.151.2019.AHOR
z dnia 19 lipca 2019 r.

Rada Miejska w Witnicy

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506) stwierdzam nieważność Uchwały Nr XI/150/2019 Rady Miejskiej w Witnicy z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie określenia wzoru wniosku o wypłatę dodatku energetycznego, w części obejmującej wzór wniosku, stanowiący załącznik do uchwały, w zakresie tabeli "II. Skład gospodarstwa domowego" oraz słów: Oświadczam, że zostałem pouczone(a) o odpowiedzialności karnej przewidzianej w art. 233 § 1 Kodeksu karnego "Kto składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja nieprawdę, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3".

Uzasadnienie

W dniu 27 czerwca 2019 r. Rada Miejska w Witnicy podjęła Uchwałę XI/150/2019 w sprawie określenia wzoru wniosku o wypłatę dodatku energetycznego.

Przedmiotowa uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 5 lipca 2019 r. i z urzędu poddana została kontroli legalności. Analiza treści wykazała, iż część zapisów przedmiotowej uchwały zostało podjętych z istotnym naruszeniem prawa, w związku z powyższym organ nadzoru w dniu 10 lipca 2019 r. wszczął postępowanie nadzorcze celem stwierdzenia ich nieważności.

Rada Miejska w Witnicy podjęła badaną uchwałę na podstawie art. 5d ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 755, z późn. zm.) i w załączniku ustaliła wzór wniosku o wypłatę dodatku energetycznego.

Zgodnie z art. 5d Prawa energetycznego, dodatek energetyczny przyznaje wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w drodze decyzji, na wniosek odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej. Do wniosku dołącza się kopię umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej (ust. 1); rada gminy określa, w drodze uchwały, wzór wniosku o wypłatę dodatku energetycznego (ust. 2).

W załączniku „Wniosek o wypłatę dodatku energetycznego” Rady Miejska w Witnicy zamieściła wymóg złożenia przez wnioskodawcę oświadczenia o treści: Oświadczam, że zostałem pouczone(a) o odpowiedzialności karnej przewidzianej w art. 233 § 1 Kodeksu karnego "Kto składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja nieprawdę, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3".

W ocenie organu nadzoru wprowadzenie wymogu złożenia oświadczenia z odwołaniem się do odpowiedzialności karnej przewidzianej w Kodeksie karnym za składanie fałszywych oświadczeń wykracza poza zakres upoważnienia wynikającego z art. 5d ust. 2 ustawy Prawo energetyczne. Z przepisu tego w żadnym razie nie można wywieść upoważnienia dla rady gminy do zamieszczenia we wniosku pouczenia o odpowiedzialności karnej. Zamieszczenie we wzorze wniosku pouczenia

o odpowiedzialności karnej za podanie danych niezgodnych ze stanem faktycznym stanowi przekroczenie zawartego w tym przepisie upoważnienia ustawowego.

Należy podkreślić, iż zobowiązanie do złożenia oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań w uchwale organu stanowiącego będącej przepisem prawa miejscowego pozostaje w sprzeczności z art. 233 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1600 z późn. zm.), gdyż tylko przepis ustawy może przewidywać możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Zgodnie z art. 233 § 1 k.k., kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8 (a nie do lat 3 i nie za zatajenie nieprawdy jak wskazała Rada w uchwale). Stosownie do art. 233 § 6 k.k. przepis § 1 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej. Warunkiem odpowiedzialności za złożenie fałszywego oświadczenia jest to, by przepis ustawy, na podstawie której oświadczenie jest składane, przewidywał możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej (zob. wyrok WSA w Szczecinie z dnia 17 maja 2017 r.- sygn. akt II SA/Sz 317/17). Jeżeli ustawodawca zamierza nadać wymaganym oświadczeniom składanym przez zainteresowane podmioty rygor odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, to rygor ten wprowadza wprost do ustawy i dopiero wówczas w razie przeniesienia kompetencji na organ stanowiący gminy do podjęcia uchwały, winien przewidzieć w treści upoważnienia wymóg pouczenia o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Podkreślić również należy, że Prawo energetyczne przewiduje składanie oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej wyłącznie w art. 7 ust. 8d⁶. Przepis ten dotyczy oświadczenia o tytule prawnym do nieruchomości składanego wraz ze zgłoszeniem przyłączenia mikroinstalacji, o którym mowa w art. 7 ust. 8d⁴, a nie wniosku o wypłatę dodatku energetycznego.

Zarówno w doktrynie jak również w orzecznictwie sądownoadministracyjnym ugruntowany jest pogląd dotyczący dyrektyw wykładni norm o charakterze kompetencyjnym (upoważniającym), iż powinny być interpretowane w sposób ścisły, literalny. Zakres umocowania do stanowienia aktów prawnych niższego rzędu nie może być interpretowany rozszerzająco. Oznacza to, między innymi że taki akt nie może regulować wskazanych w ustawie materii w sposób dowolny, z przekroczeniem zakresu upoważnienia ustawowego, jak też nie może regulować tego co już zostało ustawowo uregulowane. Odstąpienie od tej zasady stanowi istotne naruszenie prawa. W związku z powyższym uznać należy, że we wzorze wniosku o przyznanie dodatku energetycznego rada gminy nie może sformułować obowiązku złożenia oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, gdyż stanowi to rażące przekroczenie delegacji ustawowej z art. 5d ust. 2 ustawy Prawo energetyczne.

W tym stanie rzeczy należało stwierdzić nieważność załącznika do Uchwały Nr XI/150/2019 w zakresie słów: „Oświadczam, że zostałem pouczony(a) o odpowiedzialności karnej przewidzianej w art. 233 § 1 Kodeksu karnego "Kto składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja nieprawdę, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”.

Należy wskazać ponadto, że w tabeli zatytułowanej "II. Skład gospodarstwa domowego" rada w sposób nieuprawniony, zobowiązała do złożenia, oświadczenia wskazującego: imię i nazwisko, stopień pokrewieństwa oraz datę urodzenia osób, z którymi wnioskodawca prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Określony przez Radę zakres danych osobowych objęty treścią wniosku o przyznanie dodatku energetycznego wykracza poza zakres danych niezbędnych do realizacji celu, dla którego dane są przetwarzane - w analizowanym przypadku dane osób gospodarstwa domowego wnioskodawcy (imię, nazwisko, data urodzenia, stopień pokrewieństwa). W ocenie organu nadzoru w zakresie zrealizowania celu jakim jest przyznanie dodatku energetycznego zgodnie z art. 5c - ustawy Prawo energetyczne

niezbędne jest wyłącznie ustalenie liczby osób składających się na gospodarstwo domowe, a nie pozyskiwanie danych osobowych tychże osób. Zgodnie bowiem z obwieszczeniem Ministra Energii z dnia 11 kwietnia 2019 r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od dnia 1 maja 2019 r. do dnia 30 kwietnia 2020 r. (M. P. z 2019 r. poz. 402) wysokość dodatku energetycznego obowiązująca od dnia 1 maja 2019 r. do dnia 30 kwietnia 2020 r. dla gospodarstwa domowego:

- 1) prowadzonego przez osobę samotną wynosi 11,37 zł/miesiąc;
- 2) składającego się z 2 do 4 osób wynosi 15,80 zł/miesiąc;
- 3) składającego się z co najmniej 5 osób wynosi 18,96 zł/miesiąc.

Wobec powyższego - obowiązek podania danych osobowych członków gospodarstwa domowego, które nie są niezbędne do załatwienia sprawy przez organ, uznać należy za sprzeczne z zasadą minimalizacji danych osobowych (adekwatności), która jest wyrażona w art. 5 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U.UE.L.2016.119.1 z dnia 2016.05.04).

W tym stanie rzeczy należało stwierdzić nieważność załącznika do Uchwały Nr XI/150/2019 we wskazanej wyżej części.

Pouczenie:

Na niniejsze rozstrzygnięcie służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od daty doręczenia rozstrzygnięcia. Skargę wnosi się za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

z up. Wojewody Lubuskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru
i Kontroli

Paweł Witt